

LINKS *för* FÖRSTA *gången*

Vi lät en svensk medelgolfare säga hejdå till parkbanorna för en stund. Detta för att avnjuta en avsmakningsmeny med det absolut bästa ur Aberdeens magiska linksland.

AV ERIC FRANZÉN

ROYAL ABERDEEN: KLASSISK MÄSTERSKAPSLINKS
FRAMFÖR NORDSJÖN.

BOLLEN

LANDAR KNAFFT TVÅ METER FRAMFÖR FLAGGAN.

Precis som planerat. På hemmaklubben hade bollen rullat fram en bit för att artigt stanna till i pinnens närhet. Här studsar den istället till elakt och rinner sedan med god fart över hela greenen och ned i en grund svacka.

Gustav Kant vänder ryggen till vyn över Nordsjön när han kliver ned till bollen. Puttern greppas istället. Bollen slås till och får rejält med skjuts av den dolda lutningen. Nästa slag väntar istället en hyfsad bit in på fairway framför den upphöjda greenen.

Välkommen till Skottland.

Välkommen till Royal Aberdeen Golf Club.

Men framförallt. Välkommen till linksgolfens förbluffande värld.

DEN PÅTAGLIGA KULTURKROCKEN vid första hålets greenområde är egentligen oundviklig. Gustav Kant är en 48-åring från Södermalm som varken pratar eller tänker links. De dryga 15 år plus moms som han har spelat golf har till största delen tillbringats på mjuka och mer eller mindre parkliknande Stockholmsbanor. Nu står han här i östra Skottland, omgiven av ilsket gult blommande ärttörnebuskar och det slingrande dynkluster som Royal Aberdeens första nio hål mejslats fram ur.

Gustav har fått komma hit för att göra precis sådana här saker. Ja, som att gå runt och muttra vid ett greenområde. Man kan kalla det för ett golfkulturellt experiment – en svensk medelgolfare med 13 i handicap får här chansen att bli upptäcktsresande rakt in i linksgolfens urkraft.

Storbritannien är visserligen inte en helt främmande planet för Gustav, något som avslöjas redan i klubbhuset där han väljer en fiskpaj från barmenyn till lunch. Hit har han åkt för otaliga semestrar, fotbollshelger och en kortare studieperiod i Oxford.

Men det har aldrig blivit läge att släpa med klubborna. Samtidigt har drömmen

om att åtminstone få smaka på linksgolf växt sig allt starkare. Att själv få möjlighet att kasta sig in i det där som en gång om året visas i sändningen från The Open. Att få ta in en helt annan typ av golf än den som spelas under säsongens femtioelva ronder på hemmaklubben.

Sagt och gjort.

Golfmedia lider inte direkt brist på svulstiga skildringar av vajande svingelgräs vid havet och låga pressade järnslag. Men är det något som går rakt in i hjärtat hos dem som inte redan tillhör de konverterade? Och vad gör linksgolfen med oss och vårt spel?

Aberdeen är den perfekta platsen för att ta reda på detta. Under två laddade dagar ska han få uppleva tre linksbanor som skiljer sig rejält från varandra och pratar i ganska olika tonlägen.

ROYAL ABERDEEN ÄR FÖRST UT och den något mer lågmälda samtalspartnern. En ganska traditionell linksbana med en sträckning som i stort sett ger oss första nio i motvind när vi rör oss bort från klubbhuset, och tvärtom när vi segar oss inåt.

Uppe på tee blir de första hålen en ganska direkt upplevelse där allt breder ut sig tydligt framför oss. Vi ser hur vägen mot flaggan kantas av gapande potbunkrar, strängar av fet ruff och resliga sanddynor. Men det räcker med en studs någon meter åt fel håll för att tränga under den bedrägligt lugna ytan på Royal Aberdeen och plötsligt hamna bakom en kulle där det inte går att se en millimeter av greenen.

Gustav puttrar på och nöter sig fram. Han skjuter inte sönder banan givetvis, men får inte heller brutalt med stryk av hålen. I vanliga fall är det närspellet som Gustav främst lever på. Samtidigt så är den kompakta svingrörelsen relativt pålitlig och resulterar normalt i få bortslagna bollar. Fast med 13 i handicap finns det inte tillräckligt många olika slag i bagen för att forma det långa spelet efter hålens vindriktning. Men en del av slagen rinner iväg på grund av ren

och skär okunskap. Att försöka spela sig framåt när bollen nästan ligger kloss mot en duktigt hög bunker visar sig inte vara en direkt lysande idé – oavsett hur högt loftad wedgen än är.

Men det är först på tionde hålet som Gustav blir svarslös på allvar. Från tee ser han där bara två siktpinnar som vagt ska avgränsa var den helt blinda fairwayytan börjar och slutar. Hans drive slickar vänster-sidans utkant och känns inte som någon direkt orsak till oro. Några sega minuter senare får vi dock ge upp letandet efter den spårlost försvunna bollen.

Själv betraktar jag de blinda hålen som en del av linksbanornas fasta inredning. Ett element som hör till och skakar om oss lite skönt, när vi tvingas att lämna bekväm-

HAVSBRIS. KUSTLINJEN KRAMAR
FÖRSTA NIO PÅ ROYAL ABERDEEN

VIND OCH BLINDA KORTHÅL GUSTAV KANT FÅR LINKSA LOSS PÅ CRUDEN BAY

lighetszonen och skicka en boll rakt in i en okänd dimension. Gustav köper dock inte hela konceptet lika lätt, när han börjar grunna på det här med blinda hål – samtidigt som pint av den lokala lagern tagit plats framför honom.

– Det kan vara bra att man inte vet vad som finns där bakom krönet. Men det gäller ju bara när du inte spelat dem tidigare. Sedan är det ju ingen överraskning.

Gustavs första 18 hål på en linksbana avrundades samtidigt som solen började sänka sig över oljerriggarna ute på Nordsjön. Det blev en rond som inte grävde ett större hål i bollförråd. Tvärtom höll han sig i spel för det mesta. Men en viss omställning blev det. Och slag som han normalt sett inte skulle slå på hemmabanen Österåkers GK.

– Inspelen måste man göra på ett annat sätt. De rullar av hela tiden. Det är otroligt svårt. Man måste nästan studsas upp dem på greenerna.

Det blev inte heller värre än två eller tre droppar regn samtidigt som vinden avtog alltmer under dagen. Möjligen kan man ana en liten ton av besvikelse när detta kommer på tal.

– Det måste vara sällan det blåser så här lite, eller? Jag trodde att det skulle vara mycket jobbigare förhållanden, säger han och sippar vidare på sin öl.

DET ÄR OKLART HUR Gustav exakt definierar det där med jobbigare förhållanden. Men troligen är det något i stil med vad som möter oss under nästa morgon när vi går ur bilen på Cruden Bay Golf Clubs parkering. Den kylslagna vinden river och sliter i kläderna och gör sitt bästa för att knuffa oss ur fattning redan innan dagens första slag. Från

höjden som klubbhuset är belägen på målas ett hänförande linksland upp framför våra ögon.

Golfskor sätts på. Några snabba puttar slås och innan vi vet ordet av kastas vi ut på en hejdlös resa. Att Cruden Bay är på allvar står klart redan på tredje hålet. Där finns ett tänt grönt ljus som signalerar att vi kan skicka våra drivar över det blinda krönet.

Och så fortsätter det.

Det här är linksgolf där alla fasta ramar tänjs till bristningsgränsen. Höjdskillnaderna är påtagliga och vi ställs inför hål efter hål som både baseras på smarta taktiska problem och rent galna infall. Hål 10 presenteras i en ny version där fairway på detta par 4 dragits närmare klippavsatsen och även begåvats med en ny tee där utsikten över Nordsjön och banans flödande landskap åter sig in i varje cell.

Några, bokstavligen, turbulenta hål in i rondan börjar det också hända grejer för Gustavs del. Från tee börjar kroppen rent instinktivt trycka på lite mer vilket ger en mer bestämd och lägre bollbana med drivern. Lutande lägen vid inspelen sväljs visserligen ännu inte lika enkelt och det blandas därför mellan lite tjockare duffar och mer stabila insatser. Men vid greenerna är det nu mindre fippel med högt loftade wedgar. Istället är det oftast puttern som åker fram vilket kapar ett antal slag från scoren direkt.

Eller förresten. Jag ser medvetet till att scorekortet får förbli blankt. Okej, precis som alla andra vill vi givetvis spela så bra golf som möjligt, slå slagen som vi ser fram-

CRUDEN BAY, HÅL 14. BLINT INPEL TILL BADKARSGREEN? JA TACK!

för oss och känna en bollträff som sprider vällust i hela kroppen. Men det finns ingen anledning att devalvera Gustavs upplevelse med ett underliggande prestationskrav. Under en sådan här resa ska det främst finnas en värdeupplevelse som verkligen betyder något. Den stavas spelglädje, alltså hur kul vi haft det på banan. Gustav verkar inte direkt missnöjd.

– Det här är den bästa banan jag har spelat. Den är otroligt rolig. Och även om det blåser galet mycket så går det att spela hålen ganska vettigt.

Vinden fortsätter att dansa i cirklar runt oss även under banans andra halva. När vi närmar oss kustlinjen på 13:e hålet så ljuder startskottet för Cruden Bays både starka och mästertligt kaotiska avslutning. På det 14:e riktas inspelet mot en retfull siktpinne i fjärran. Det handlar mest om att uppskatta en vettig landningspunkt, så sköter det badkarliknande avlånga greenområdet resten.

Men linksgolf blir sällan mer hardcore än på Cruden Bays hål 15, ett helt blint par 3 där man ska korsa en sanddyn på snedden, i bästa fall över den siktpinne som petats upp i lutningen. När Europatouren inspekterade banan för ett framtida Scottish Open vägrade de dock att ha med hålet i tävlingssträckningen, något som bara borde få oss att älska Cruden Bays 15:e ännu mer.

Rent fysiskt är det givetvis påfrestande att spela i brutal vind. Men det händer också intressanta saker rent mentalt i takt med att huvudet blir allt tröttare. Och just på hål 15 bjuder Gustav på ett klassiskt hjärnsläpp av rang när han plockar fram drivern i medvinden på detta 160 meter långa hål. Bollen som peggas upp ser vi givetvis aldrig mer skymten av.

Att Cruden Bay ändå landar så väl hos Gustav säger troligen en del om linksgolfens inneboende styrkor. De krängande och blinda passagerna hade med stor säkerhet röjsågats sönder och samman om de dykt upp under greenfeespel på en svensk parkbana. Det blir också mindre muttrande och svärande när något hål kladdas till rent spelmässigt. Till skillnad från en exakt manikyrerad bana som spelas under perfekta förhållanden sänker vi kraven och sticker bara fram hakan för att ta emot de käftsmällor som oundvikligen utdelas.

JAG UNDRAR SJÄLV om detta kommer att hålla i sig under eftermiddagens rond. Vi ska då ut på något som ur vissa aspekter är Cruden Bays diametrala motsats. Trump International Links är en modern skapelse där många av naturens slumpmässiga nycker ersatts av Donald John Trumps strävan efter att skapa ett omtalat linksmonument.

Startern skakar urskuldande på huvudet och förklarar att det här kommer att bli tufft. Och säga att det blåser vore en grav underdrift. I fjärran kan vi se en av de mexikanska flaggor som två av banans upp-

KORT OM LINKSGOLF I ABERDEEN

1

ROYAL ABERDEEN

Grundad: 1780
Antal hål: 18 + 18
Greenfee: 2250 kr för en rond på Balgownie Links under högsäsong. Utmärkande karaktärsdrag: Traditionell mästerskapslinks vid kusten där första nio hyllas som en av Skottlands starkaste.

2

CRUDEN BAY

Grundad: 1899
Antal hål: 18 + 9
Greenfee: 1630 kr för 18 hål under högsäsong. Utmärkande

karaktärsdrag: en golfmässig rodeo där du inte sitter säkert i sadeln under många hål på den både vilda och krängande banan.

3

TRUMP INTERNATIONAL LINKS

Grundad: 2012
Antal hål: 18
Greenfee: 3350 kr under högsäsong. Utmärkande karaktärsdrag: Spektakulär bana där sträckningen sveper längs med sanddynernas högsta punkter. Större anläggning än de traditionella klubbarna med en massiv drivingrange och eget hotell.

LINKSDEBUTANTEN GUSTAV KANT:

”Cruden Bay är den bästa banan jag har spelat. Den är otroligt rolig. Även om det blåser galet mycket går det att spela hålen ganska vettigt.”

MODERN UTMANING. TRUMP INTERNATIONAL LINKS ÄR BÅDE SCENISK OCH KRÄVANDE
FOTO JACOB SJÖMAN

retade grannar brukar sätta upp. Detta efter att de hamnat på kollisionkurs med Trump under skapandet av det kontroversiella projektet vid Aberdeens kustlinje. En av dem är David Milne som fick sin tidigare vy mot havet och de omgärdande dynorna blockerad av en drös med uppschaktade jordmassor.

På banan har dock inte lika mycket jord behövts flytta för att få fram artificiella kullsystem. Martin Hawtree har haft ett unikt dynamråde att tillgå där naturliga skyskrapor av sand reser sig mot himlen. Stor vikt har lagts vid estetiken och merparten av hålen spelas från upphöjda utslag så att du får en perfekt regisserad vy över det som väntar.

Samtidigt är utmaningsgraden uppskruvad till elva. Med eller utan tjutande vind.

Upphöjda greenområden finns inkilade mellan dynorna. Vägen mot dessa är ofta ettrigt bevakad med batterier av potbunkrar. Och svajar man från tee är bollen nästan obevekligen spårlöst försvunnen i det omgärdande havet av trasslig fetruff.

På fjärde hålet vräker vinden in från havet i riktning mot det mänskligt skapade vattenhinder som kantar högersidan. För vänsterspelande Gustav handlar det om att slå en fade eller dö. Tacksamt nog lyckas han välja det förstnämnda alternativet.

KNAPPT 24 TIMMAR har passerat sedan de första slagen på Royal Aberdeen. Men Gustav har redan vuxit med uppgiften. Bara några hål in i rondan noterar jag en stor skillnad i hur Gustav resonerar taktiskt sett. Där formans besluten med allt större marginal för eventuella misstag. Något som gäller både uppe på tee och runt greenerna. Suget efter att till varje pris lösa uppgiften med

BUNKERDRAMA
GUSTAV KANT
MÖTER EN
BETYDLIGT HÖGRE
KANT. JA, SIN
ÖVERKANT ALLTSÅ.

luftburna och på millimetern exakta slag har dämpats. Istället jobbas det med och inte emot markens konturer när bollen rullas och studsas upp på greenerna.

Fast under dessa förhållanden lämnas det inte direkt oceaner av utrymme för finlir. Det handlar mer om att bara överleva rondan. Kämpa ut något från tee, gå vidare och upprepa samma koncept från fairway. Fast en bestämd drive och en wedge på hål 15 omvandlas dock till Gustavs första birdie på brittisk mark. Bra där!

Så länge som bollen hålls i spel förbyts frustration mot fascination över Martin Hawtrees arbete. Hål 14 spelas från ett upphöjt utslag ned i en ränna av inneslutande mäktiga dyner, samtidigt som havet argt pockar på din uppmärksamhet till höger om hela anrättningen.

Det finns många sådana visuella utropstecken längs med banan. Och om man ska vara petig bidrar avsaknaden av mer lågmälda andningspauser

till en brist på dynamik i upplevelsen.

Magen vänder sig en aning på 18:e hålets tee. Inte på grund av utsikten där ett kraftfullt par 5 växer fram vid sidan av Nordsjöns eroderade kustlinje. Nej, det är siffrorna 580 yards (530 meter) på teeplattan som avläses medan vinden vräks rakt in i våra ansikten.

VI TAR ETT BORD I KLUBBHUSRESTAURANGEN. Läser på menyn att Trumpburgaren kan fås med champinjoner och beställer in varsin Tennants. Den amerikanska prägeln på servicenivån och utbudet understryks också med att "Mac and Cheese" nämns som en av signaturrätterna. Om nu någon skulle råka missförstå.

Känslan i kroppen kan liknas vid att kliva ut ur en torktumlare fylld med gatsten efter några hundra varv. Det finns egentligen ingen anledningen att fråga Gustav om hur svårt det här var. Som bana landade dock Trump International Golf Links med båda fötterna nedåt.

– Det var en väldigt bra och ren bana visuellt, tycker jag. Det är synliga fairways med djupa bunkrar och en hel del ganska stora greener. Fast det är fortfarande otroligt tufft. Hålen är långa och bunkrarna var riktigt djupa. Det var bara att hacka sig ut åt sidan i många fall.

Maten försvinner från tallrikarna. Vi förflyttar oss upp till MacLeod House – det lilla lodgohotell som finns på anläggningen, för en efterlängtdad sittning i Clavis Whisky Bar. Längs väggarna ser vi rader med skåp där några centiliter från flaskorna kan gräva riktigt djupa hål i saldot på gästernas kreditkort. Diskussionen om golfen som Gustav upplevt för första gången återupptas.

– Cruden Bay var nog den bana som kom närmast hur jag fantiserat om att en linksbana skulle vara. Mycket trubbel och mycket vind. Jag tyckte att alla hålen var jätligt roliga.

Att linksbanorna förändrar hans sätt att spela och tänka golf står klart. Bollbanor blir annorlunda och landningspunkter flyttas när sinnena verkligen börjar ta till sig den nya utmaning som presenteras.

Men i likhet med de flesta andra är det spelglädjen som verkligen får Gustav på fall. Han bekräftar att dörren öppnats till en ny golfvärld. Och förhoppningsvis kommer den inte heller att stängas till under många år framöver.

– Lätt att jag kommer tillbaka och gör det här igen. Det är otroligt roligt. Och så annorlunda. Jag trodde att det skulle vara jobbigare. Men som sagt. Det var otroligt roligt. 🍷